

Çağlayan Yıldız

Bass Layn- Pes Doğrusu No1

Caz Bas'ını Duman Almış, "Yürüyelim" Arkadaşlar...

Bundan sonra düzenli olarak yazmayı düşündüğüm "Bass Layn- Pes Doğrusu" köşeme hoşgeldiniz. www.caglayanyildiz.com'daki "Çok Sıkıcı Müzik Dersleri"ne de güvenerek, hiç bir pedagojik giriş-gelişme gözetmeden, "Walking Bass (Yürüyen Bas)" konusu ile bodoslama dalıyorum. Bu yazımın başlığı için açtığım yarışmada mansiyon alan diğer başlıkların "Yürrü Line" ve "Hadi Şurdan Bas Yürütelim" olduğunu belirterek konuya giriyorum ve benden tiksinmeyen 3-5 metanetli arkadaşla yola (yürüyerek) devam ediyorum.

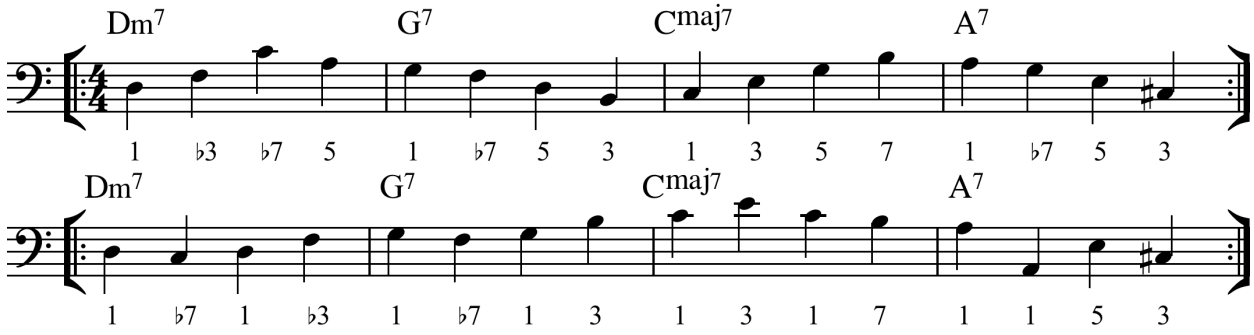
Başlangıç düzeyi aslında çok kolay olan ama abartılan "Yürüyen Bas", temelde bir kaç yaklaşıma dayanır. İşin ritmik kısmına kısaca değinecek olursak; çoğunlukla 4/4'lük (ve bazen de 3/4'lük) olan bu müziklerdeki temel ritmik birim olan 4'lük notaların akordan akora kesintisiz akışı (her vuruşa bir nota) ve "2. ve 4. vuruştaki yaylanış" ileriye doğru bir momentum yaratır. Zaten bir mavi ejderha nabzı gibi swing'li attığını bildiğim ritminize güvenerek, ben hemen işin armonik-melodik kısmına geçeceğim.

İlk önce size (belki de zaten bildiğiniz) en temel bas kurallarından birini söylerek başlayacağım, ki bence bu çok ama çok önemli: HER ZAMAN OLDUĞUNUZ YERİ DEĞİL, GİTTİĞİNİZ YERİ VE ORAYA HANGİ YOLDAN GİDECEĞİNİZİ DÜŞÜNEREK ÇALIN. Ve bu yolların doğal, yumuşak ve akıcı olmasını sağlayın.

Yürüyen "Pes Doğru"larımızı, (gideceğimiz yolları) oluştururken kullandığımız 3 ana öğe vardır diyebiliriz:

1. Akor sesleri (yani arpejler)
2. Dizi sesleri (diatonik notalar)
3. Kromatik yaklaşım sesleri (yarım sesler)

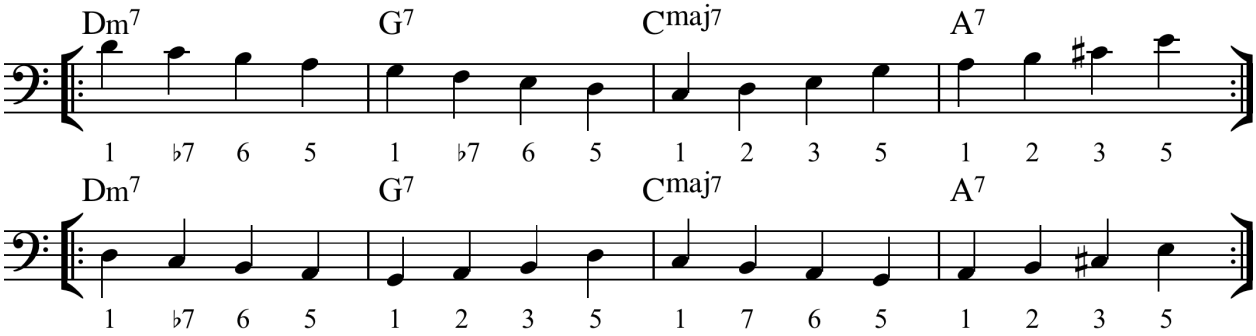
Aşağıdaki 2 örnekte sadece **akor sesleri**ni kullandım ve dereceleri alta yazdım. İşe yeni başladığımız için, her ölçünün 1. vuruşunda kök sesleri var. Ama aslında bu bir zorunluluk değil. Armoniyi bu şekilde yürütmeyi iyice öğrendikten sonra, armoniler 1. vuruşta olası tüm akor seslerine çözülebilir.

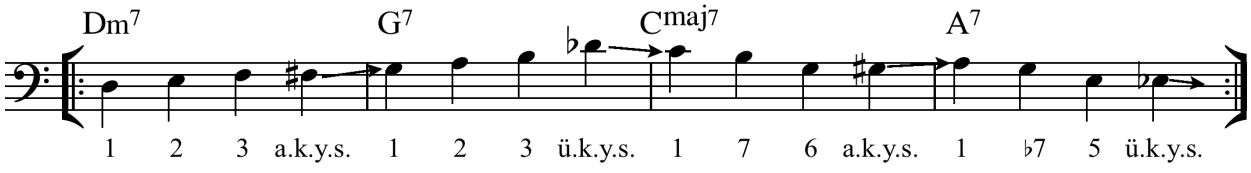
Aşağıdaki 2 örnekte de sadece **dizi sesleri**ni kullandım ve dereceleri de alta yazdım. Her ölçünün 1. vuruşunda yine (şimdilik) kök sesleri var.

("Peki ama hangi akora hangi diziyi kullanacağız?" diye gaz sancısıyla kıvranır bir ifadeyle bakan arkadaşları www.caglayanyildiz.com'daki "Diziler" dersine zaplıyorum.)

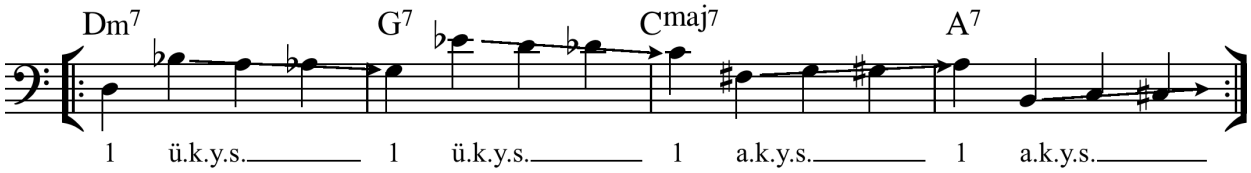
Dikkat ederseniz, "birbirinin içine akan" ve doğal olarak yön değiştiren hatlar yaratmaya çalıştım.

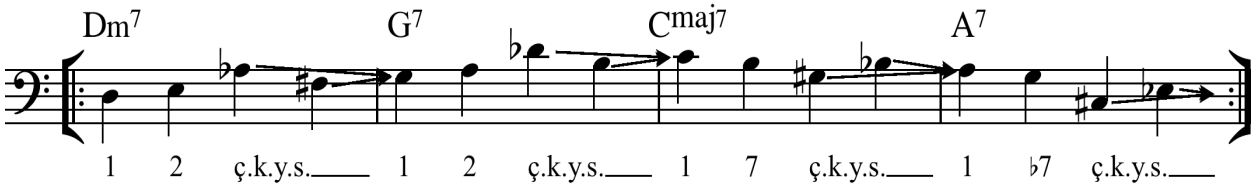
Kromatik yaklaşım sesleri ise biraz daha çeşitlilik gösteren bir konu. İlk değineceğimiz türü tek notalı kromatik yaklaşım sesleri. Bunlar “hedef”teki sese yarım ses alttan ya da üstten yaklaşan sesler ve bunları “alt kromatik yaklaşım sesleri (a.k.y.s)” ve “üst kromatik yaklaşım sesleri (ü.k.y.s)” olarak adlandıracağız:

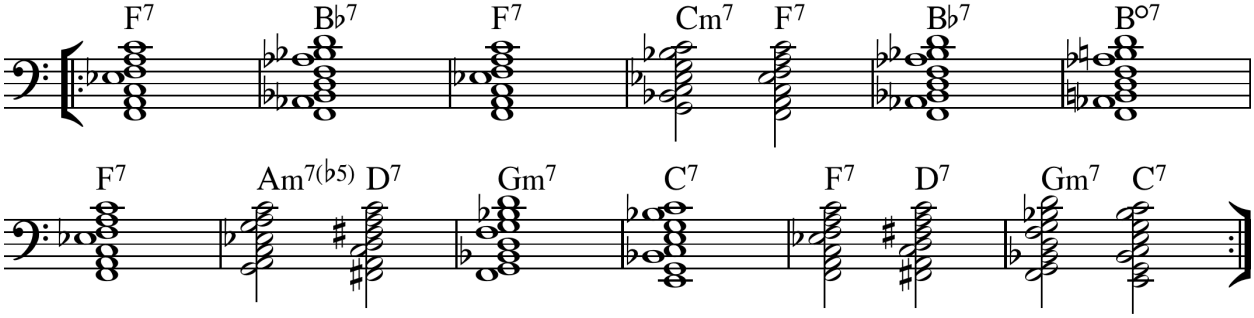
Kromatik yürüyüş kendi başına o kadar güçlüdür ki, herhangi bir yönde istenildiği kadar uzatılabilir.

Bir diğer kromatik yaklaşım sesi türü ise “hedef” notayı alt ve üstteki yarım seslerle “parantez içine alan” “çevreleyen kromatik yaklaşım sesleri (ç.k.y.s)”dir:

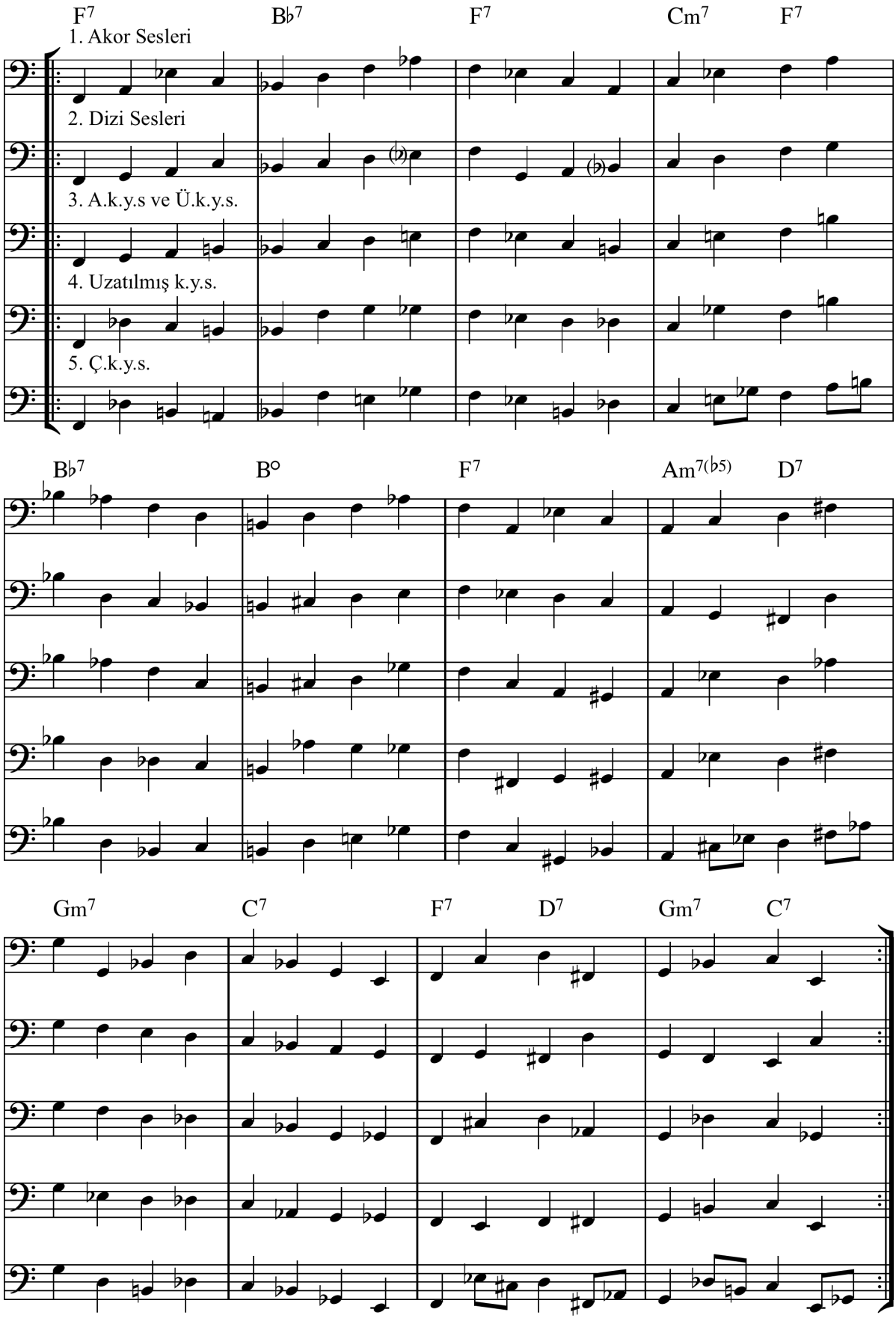

Aşağıda makul sınırlar içinde (5 ve 6 telli bas bölgesine girmeden ve fazla da tizleşmeden) blues akor seslerini yazdım. Daha önceden de belirttiğim gibi kök seslerini birbirine bağlamakta ustalaştıktan sonra, her ölçüden bir “hedef akoru sesi” seçilerek yukarıdaki bağlantı tekniklerinin her biri uygulanabilir.`

Aşağıdaki örnekte ise 1. satırda akor sesleri, 2.satırda dizi sesleri, diğer üç satırda ise kromatik yaklaşım seslerinin değindiğimiz üç şekilleri yer alıyor. Genelde yine her ölçünün 1. vuruşunda yine kök sesleri var. Ancak tekrar ediyorum, siz yukarıdaki örneği kullanarak istediğiniz dereceleri bağlama çalışmaları yapmalısınız.

Aşağıdaki örnekte her seferinde ayrı bir ölçüyü seçerek tüm teknikleri karıştırabilirsiniz, ki bu da size 5^{12}= 244,140,625 olasılık verir. (İnşallah lise yıllarımda geride bıraktığım matematik beni yanıltıyordur.) İster belli bir sistematik dahilinde, ister rastgele karıştırarak çalın. Peki sizin kendi benzer “pes doğru”larınızı yazmamanız için herhangi neden var mı? Ne kadar zayıf bir “yoook” sesi çıktı sınıftan öyle yaaa...

“Yürrü ya cool’um...” gibisinden bir şeyler geveleyerek yine olay yerinden süratle uzaklaşıyorum. (Hafif “koşarak”, ama o da davulcunun ride’ı yüzünden vallaaa...)